Odborný životopis Jana Kořenského

Prof. PhDr. Jan Kořenský, DrSc. absolvoval v roce 1959 na tehdejší fakultě společenských věd Univerzity Palackého v Olomouci obor český jazyk – ruský jazyk. Po čtyřletém působení na středních školách byl od roku 1963 postupně pracovníkem na studijním pobytu, interním vědeckým aspirantem a vědeckým pracovníkem Ústavu pro jazyk český ČSAV, v němž zastával řadu vědeckoorganizačních funkcí. V roce 1969 dosáhl hodnosti PhDr. (disertace „K některým obecným otázkám jazykovědného bádání se zřetelem k analýze kategorie pádu v současné češtině“) a hodnosti CSc. (disertace „Komplexní popis výrazové struktury pádu substantiva v češtině“, která byla vydána v Nakladatelství Academia 1972). V sedmdesátých letech se zabýval sémantikou věty a později pak obecnými otázkami sémantiky a pragmatiky věty a textu. Publikoval na tato témata v Československu i v zahraničí. Vytvořil originální teorii vztahů mezi sémantikou přirozeného jazyka a morfologickými, slovotvornými a syntaktickými prostředky vyjádření. Tato teorie je prezentována v monografii „Konstrukce gramatiky ze sémantické báze“, která byla vydána v nakladatelství Academia v roce 1984. Na základě této publikace získal hodnost DrSc. Od konce sedmdesátých let se podílel na vypracování koncepce velké třísvazkové „Mluvnice češtiny“, která rovněž vyšla v nakladatelství Academia. Je jedním ze dvou hlavních autorů obecné koncepce funkčního tvarosloví, autorem výkladu jednotlivých gramatických kategorií slovních druhů, např. pádu atd. Zabýval se také vztahy obecné a specificky lingvistické teorie struktury a systému, teorií Pražské školy, metodologickými problémy vztahů mezi lingvistikou a jinými disciplinami (psychologie, sociologie, logika, filozofie) a obecnou teorií sociální komunikace. Vedle statí publikovaných v Československu i v zahraničí, byla výsledkem této výzkumné aktivity monografie „Teorie přirozeného jazyka – interdisciplinarita, aplikace, prognózy“, vydaná v nakladatelství Academia v roce 1989. V devadesátých letech pak v rámci uvedeného výzkumného zaměření vydal ještě publikaci „Komunikace a čeština“ (nakladatelství H+H 1992), na jejímž základě se habilitoval na FF Univerzity Palackého v Olomouci (1993), kde také dosáhl profesury (1997). V roce 1998 vyšla publikace zaměřená na metodologické problémy lingvistiky „Proměny myšlení o řeči“ (nakladatelství DeskTop FF Univerzity Karlovy). Nově se v souvislosti s grantovými projekty věnoval zkoumání právního jazyka, zejména pokud jde o automatické zpracování konceptuální soustavy práva a se zřetelem k otázkám právní informatiky. Na základě toho spolu s F. Cvrčkem a F. Novákem vydal v nakladatelství Academia v roce 1999 monografii „Juristická a lingvistická analýza právních textů“. V roce 1998 vyšla i týmová monografie „Český jazyk“ v řadě Najnowsie dzieje jazyków slowiańskich, Opole, v níž je hlavním autorem a redaktorem. V devadesátých letech se rovněž věnoval otázkám nových metodologických možností v oblasti slavistiky, aktuálním otázkám funkční stratifikace češtiny a problematice postavení a funkcí národních jazyků v procesech integrace. Jeho dosud poslední knižní publikace nazvaná „Člověk, řeč, poznání“ je věnována obecným otázkám vědní noetiky a problémům poznání na prahu dvacátého prvního století. V návaznosti na tuto knižní publikaci v posledních letech rozvíjí teorii procesuálního modelování řeči a jejích předpokladů.

Pedagogicky působí na FF Univerzity Palackého, kde byl v letech 1999 – 2004 vedoucím katedry bohemistiky. Na FF UP vybudoval a vedl katedru obecné lingvistiky, v níž byl akreditován široce interdisciplinární program bakalářského, návazného magisterského a doktorského studia.

Byl členem VR Ostravské univerzity, členem vědecké rady ÚJČ AV ČR, členem Rady

Slovanského ústavu AV ČR, VR Obchodně podnikatelské fakulty Slezské univerzity, je členem VR FF Univerzity Karlovy, členem VR FF Univerzity Palackého. Působí v oborových radách FF Karlovy univerzity a Univerzity Palackého, Masarykovy univerzity, Jihočeské univerzity, je také členem rigorózních komisí a komisí pro SZZ. V mezinárodním měřítku se uplatňoval především jako člen mezinárodních komisí MKS (Komise pro spisovné jazyky, Komise pro studium gramatické stavby slovanských jazyků). Řadu let byl předsedou Českého komitétu slavistů a členem Prezídia mezinárodního komitétu slavistů. Nyní je čestným předsedou Českého komitétu slavistů.

Do roku 2010 byl vedoucím redaktorem lingvistického časopisu Slovo a slovesnost, je členem redakční rady časopisu Jazykovědné aktuality, vedoucím redaktorem časopisu Czech and Slovak Linguistic Review, členem redakční rady polského časopisu Bohemistyka.

Je členem Pražského lingvistického kroužku. Řadu let působil v nejvyšších funkcích v Jazykovědném sdružení České republiky.

Jeho dosavadní práce byla oceněna čestnými medailemi Akademie věd České republiky, University Palackého a dalších vysokoškolských pracovišť.